

možné lépe děti na odchod připravovat, např. prostřednictvím samostatných bytů před ukončením pobytu, vyššího důrazu na samostatnost, finanční gramotnost apod.

V případech, kdy pobyt klienta nemůže být ještě ukončen, jsou se zákonnými zástupci dětí uzavírány dohody o dobrovolném pobytu, se zletilými nezaopatřenými klienty pak smlouvy o prodlouženém pobytu. V hodnocených zařízeních bylo v době realizované inspekční činnosti uzavřeno 85 smluv o prodlouženém pobytu a 99 dohod o dobrovolném pobytu v zařízení. Uvedená čísla nejsou ve srovnání s celkovými počty dětí v péči zařízení vysoká, přesto však dokladují obtížnost stanovování prognózy a dosahování stanovených cílů v institucionální péči.

8 Závěry

Z provedené inspekční činnosti v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy zřizovaných MŠMT vyplývá, že ne všechna zařízení plní stanovené úkoly vyplývající ze školského zákona, zřizovacích listin i věcného vymezení institucionální výchovy v potřebné kvalitě. Některá zařízení dlouhodobě aplikují takovou filozofii v přístupu k dětem, která je spíše odrazem minulosti a dřívějších zvyklostí, dostatečně nereagují na změny v požadavcích služeb, nepřizpůsobují se aktuálním potřebám dětí v daných regionech. Jako klíčové se jeví snížit kapacity jednotlivých zařízení tak, aby tato zařízení splnila kritéria rodinného prostředí.

Česká školní inspekce identifikovala v průběhu prezenční inspekční činnosti řadu pozitivních i negativních zjištění, z nichž ta zásadní formulovala jako silné a slabé stránky těchto zařízení, podmínek pro jejich činnost, vlastní činnosti a jejich výsledků, i systému institucionální výchovy jako celku.

Na tomto místě je ovšem třeba poznamenat, že **oblast institucionální výchovy** zasahuje do **gesce více rezortů** (kromě rezortu školství jde o významný vliv rezortu **práce a sociálních věcí**, rezortu **spravedlnosti** a rezortu **zdravotnictví**). Je tedy zřejmé, že **níže uvedené silné a zejména slabé stránky** institucionální výchovy jsou **důsledkem působení všech účastníků, nikoliv pouze rezortu školství**. V tomto kontextu a s ohledem na informace podávané v této tematické zprávě Česká školní inspekce konstatuje, že diskutovaná možnost přesunu zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy do gesce Ministerstva práce a sociálních věcí se nejeví jako vhodná, účelná a efektivní, a naopak jako zcela klíčová se jeví nutnost významně zvýšit součinnost všech ostatních dotčených rezortů s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy při řešení slabých míst systému institucionální výchovy.

8.1 Silné a slabé stránky zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy

8.1.1 Silné stránky

- Informovanost dětí, osob odpovědných za výchovu, zaměstnanců a odborné veřejnosti o poskytované péči, jejích cílech, zásadách a dostupnosti.
- Spolupráce odborných pracovníků zařízení s pracovníky OSPOD a rodinou dítěte, navázání, budování, podpora a udržení komunikace mezi dítětem a rodinou.
- Úzká spolupráce se všemi příslušnými zúčastněnými při přijímání dítěte, podpora společného umístění sourozenců, vytváření podmínek pro navázání, rozvíjení a udržení sociální interakce uvnitř zařízení.